

Luhangan kunta lausuu Keski-Suomen palveluverkkoselvitykseen seuraavaa:

Sote-uudistuksen tärkein tavoite oli peruspalvelujen turvaaminen ja kansalaisten tasapuoliset palvelut. Nyt kuitenkin Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmat toteutuessaan aiheuttavat varsinkin reuna-alueilla asuvien asukkaiden epäarvoistumista ja huomattavia vaikutuksia myös heidän perusoikeuksien toteutumiseen.

Molemmat esitetyt palveluverkon vaihtoehdot 1–2 tarkoittavat Luhangan kunnan osalta kuntalaisten palvelujen loppumista nykytilanteeseen verrattuna. Luhangassa on ikääntyneitä keskimääräistä enemmän, jonka vuoksi lähellä olevien palvelujen tarve on suuri ja siksi niiden saatavuus ja saavutettavuus on turvattava myös jatkossa.

Hyvinvointialueen strategisissa tavoitteissa on tuotu vahvasti esille toiminnan lähtökohtana olevan kohti ihmislähtöistä Keski-Suomea ja edistämme hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Palvelujen karsiminen ja keskittäminen ei tuo haluttuja säästöjä vaan välimatkojen kasvaessa ja palvelujen saatavuuden heikentyessä on mahdollista, että osa kuntalaisista jättää hakeutumatta tarvittavaan hoitoon riittävän ajoissa. Lisäksi strategisissa tavoitteissa korostettiin palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, mikä vääjäämättä vesitty, jos hoitoon on hakeuduttava entistä kauemmas. Tämä mitä ilmeisemmin näkyy edelleen kohonneina erikoissairaanhoidon kustannuksina.

Luhangan kunnan mielestä resurssit tulee kohdentaa paremmin palvelutarpeen mukaan huomioiden enemmän paikalliset tarpeet ja erityispiirteet. Joka kunnassa tulee olla jatkossakin kivijalkapalveluita tai muilla tavoin järjestettyjä lähipalveluita tarjolla. Luhangan alueella kaikkia kotiin viettäviä palveluita tulee kehittää ja vahvistaa ennen, kun palveluverkkoa voidaan karsia. Sakuko osasto Joutsassa tulee myös säilyttää turvaamaan alueen kuntoutus- ja kotisairaalan tarpeita.

Luhangan sote-asema / terveyskeskus

Pelkästään etä- ja liikkuvien palvelujen varaan ei tule jättää iäkkäitä, monisairaita ja heikossa taloudellisessa asemassa olevia ihmisiä. Luhangasta ei ole lainkaan julkista liikennettä, joka soveltuisi sote-palveluiden asiakaskäyttöön. Liikenne kunnan sisällä ja naapurikuntiin tapahtuu, joko omalla autolla tai taksilla. Palvelujen saavutettavuuden kannalta on ensi arvoisen tärkeää, että hyvinvointialue tarjoaa lähipalveluita.

Digitaalisia palveluita tulee lisätä, mutta ne eivät ratkaise lähipalveluiden puuttumista, koska ikääntyvän väestön keskuudessa on paljon henkilöitä, joille digitaalisten palvelujen käyttäminen on täysin mahdotonta.

Palvelukeskus Tuuliharju

Isoin huoli kunnassa on kuitenkin ikääntyneiden asumispalveluiden lakkauttamisesta kunnasta. Palvelukeskuksen lakkauttaminen koskee monia muitakin, kun palvelukeskuksen asukkaita. Tuuliharju tuo pihapiirissä asuville ikäihmisille arjen turvallisuutta ja tarvittaessa apuakin. palveluverkko ehdotuksessa vaihtoehto 2 esitetään, että alle 20 paikkaisista yksiköistä luovutaan. Tämä vaihtoehto 2 on siis aluevaltuuston järjestämislinjauksen vastainen.

Aluevaltuustohan on linjannut, että ” Hyvinvointialueen asukkaille tarjotaan toimintakyvyn ja tarpeen mukaisia ympärivuorokautisia asumispaikkoja ensisijaisesti hänen kotikunnastaan. Asumispaikkaa valitessa otetaan huomioon asukkaan ja omaisten toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen”.

Luhangassa on tehty palvelurakenne uudistusta ja purettu kunnasta laitoshoidon. Tilalle kehitettiin toimiva palvelukeskus, uudenaikainen hybridimalli, joka pitää sisällään ympärivuorokautisen

asumisen ja yhteisöllisen asumisen palvelut. Tätä monitasoista asumis- ja palveluyksikköä Luhangassa mielellään esitellään koko Keski-Suomeen.

Selvityksessä ei ole huomioitu, että Tuuliharjussa on saman katon alla yhteisöllistä asumista eikä pelkästään ympärivuorokautista asumispalvelua. Lisäksi lyhytaikaispaikkojen turvin Tuuliharju on voinut tarjota omaishoitajille ansaitut vapaat tai turvallisen kuntoutumisen paikan. Asukkaat ja hoitajat viihtyvät Päijänteen rannalla hyvin eli henkilökunnasta ei ole ollut pulaa eikä liikaa vaihtuvuutta. Paikkoja yhteensä palvelukeskuksessa 19–20. Paikkaluvultaan nyt palvelukeskus on hyvinvointialueen mukaan liian pieni, mutta todettakoon Luhankaan juuri sopiva. Kunnan yli 75 vuotiaista 7 % on asumispalveluiden piirissä eli juuri sen verran mihin hyvinvointialue palveluverkko uudistuksissaan koko alueellaan pyrkii.

Ikääntyneiden päivätoiminta on tärkeää kotona asumista tukevaa toimintaa, jota tulee jatkaa ja kehittää edelleen palvelemaan muuttuvia tarpeita.

Kiinteistön kunto

Palveluverkkoselvitystä varten osittain tehty kiinteistökuntoselvitys on tehty hyvin pinnallisilla tiedoilla eikä perustu kohdekohtaisiin tarkkoihin tietoihin, mikä osaltaan vääristää palveluverkon arviointia. Luhangan Tuuliharjun osalta on ilmoitettu kuntoluokka 6 (heikko). Kiinteistössä on myös valokuitu, joka on merkittävä ominaisuus palveluiden toimintaedellytysten osalta.

Työvoiman saanti / Henkilöstönäkökulma

Palvelujen keskittämistä perustellaan voimassa olevalla lääkäri- ja hoitajapulalla. Työvoimapula ei tule helpottumaan sillä, että samalle määrälle lääkäreitä ja hoitajia ohjataan asiakkaita nykyistä laajemmalta alueelta. Yksiköitä lakkauttamalla ei juurikaan vähennetä työvoimapulaa niiltä alueilta, joilla sitä on. Ja toisin kun palveluverkkoselvityksessä arvioidaan, että isommissa yksiköissä viihdytään ja edetään uralla paremmin, kun pienessä yksikössä ei myöskään ole välttämättä näin. On paljon pieniä kaikin tavoin hyvin toimivia yksiköitä, jossa ei ole työvoimapulaa tai rekrytointihaasteita. Hyvinvointialueen ei tule myöskään lähteä siitä, että työvoimapulalle ei ole mahdollista tehdä mitään ja että tilanne on sama tai nykyistä huonompi vielä 10 vuoden kuluttua.

Palveluverkon valmistelu

Yleisesti ottaen palveluverkon valmistelusta Luhangan osalta voidaan todeta, että se perustuu monilta osin virheelliseen tietoon ja vastoin hyvinvointialueen omia linjauksia.

Yhteenveto

Luhangan kunta ei hyväksy palveluverkon vaihtoehtoja. Erityisesti vaihtoehto kaksi on valmistelun osalta näkemyksetön ja kunnianhimoton.

Lopuksi Luhangan kunta toteaa, että Seututerveyskeskus pystyi Luhangassa terveyskeskuspalvelut tuottamaan, mutta ennen kaikkea ennen hyvinvointialueuudistusta Luhangan kunta on pystynyt Suomen pienimmillä resursseilla tuottamaan asukkailleen ikääntyneiden asumispalvelut, mutta hyvinvointialue ei siihen miljardin euron budjetilla kykene.

11.3.2024

Luhangan kunnanhallitus